

Затверджено
рішенням вченої ради навчально-
наукового центру гуманітарної освіти

Рекомендовано
на засіданні кафедри
історії та мовознавства _____

протокол № 1 від «18» вересня 2023 р.

протокол № 1 від «14» вересня 2023 р.

Директор ННЦГО

Завідувач кафедри історії та мовознавства

Колесник К.Е.
(підпис) (П.І.Б)

Близнюк Л.М.
(підпис) (П.І.Б)

СИЛАБУС
з дисципліни ІСТОРІЯ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ
(назва дисципліни)

Семестр та рік навчання семестр другий рік навчання перший

Освітній рівень (перший або другий) перший

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

спеціальність 051 Економіка

освітня програма економіка підприємства

освітня програма Міжнародна економіка

галузь знань 07 Управління та адміністрування

спеціальність 071 Облік і оподаткування

освітня програма: облік, аудит та оподаткування комерційної діяльності

спеціальність 073 Менеджмент

освітня програма: публічне управління та адміністрування

освітня програма: менеджмент організацій і адміністрування

спеціальність 075 Маркетинг

освітня програма: маркетинг

освітня програма: комерційна діяльність та логістика

спеціальність 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

освітня програма підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Лекції та практичні заняття відповідно до розкладу <http://rasp.kart.edu.ua>

Команда викладачів:

Лектори: доцент Сніжко Ірина Анатоліївна
(прізвище, ім'я, по-батькові)

Контакти snezhko@kart.edu.ua, isnizhko@ukr.net _____

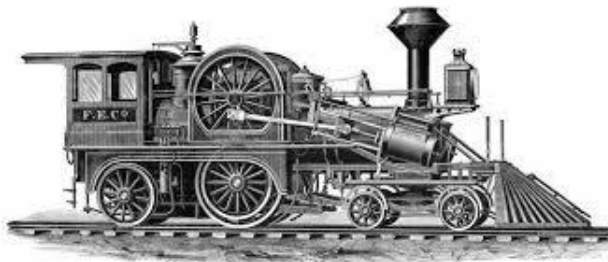
Додаткові інформаційні ресурси: <http://metod.kart.edu.ua>

ІСТОРІЯ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

СИЛАБУС З ДИСЦИПЛІНИ

II семестр 2022-2023 навчального року

Якщо вас цікавить як змінився залізничний транспорт за 200 років, вам потрібно саме це!

Чому важливий і які результати є метою навчального курсу з дисципліни «Історія залізничного транспорту»?

Від здобувачів очікується: базові знання історії та географії, а також обізнаність в питаннях економічного розвитку.

Курс «Історії залізничного транспорту» належить до дисциплін циклу гуманітарної підготовки. Вивчення дисципліни спрямовано на підготовку досвідченого фахівця залізничної галузі, який знається на історичних традиціях, розуміє особливості впливу певної історичної епохи на розвиток залізничного транспорту в світі та в Україні.

Чому ви маєте обрати цей курс?

Актуальність вивчення курсу обумовлена такими обставинами:

□ *знання історії галузі є важливим складником професіоналізму* сучасного залізничника. Володіння історичною інформацією дозволяє глибше зрозуміти світові тенденції розвитку залізничного транспорту, об'єктивно оцінити стан і проблеми цієї галузі в Україні, корені яких знаходяться у минулому, врахувати досвід вирішення аналогічних проблем, запобігти повторенню помилок;

□ без вивчення історії залізничного транспорту майбутньому фахівцю-залізничнику неможливо сформувати у собі комплекс рис, характерних для професіонала високого рівня, викликати почуття галузевого патріотизму;

□ компетентність у сфері історії галузі розширює й поглиблює технічний і гуманітарний кругозір випускника університету, сприяє формуванню його авторитету в колективі залізничного підприємства, створенню позитивного іміджу.

Об'єкт навчальної дисципліни – залізничний транспорт.

Предмет навчальної дисципліни – закономірності процесу становлення та історичний розвиток світового й вітчизняного залізничного транспорту.

Метою вивчення історії залізничної галузі як навчальної дисципліни є:

□ систематизація та поглиблення знань про історію розвитку світового та вітчизняного залізничного транспорту;

□ створення наукових уявлень про передумови його виникнення й основні етапи еволюції;

□ розвиток вміння аналізувати, порівнювати процеси і події, характерні для залізниць різних країн, орієнтуватися в технічних та експлуатаційних особливостях залізничної техніки певних епох, визначати внесок видатних науковців, керівників і виробничників у розвиток залізничної галузі.

□ розуміння особливостей розвитку залізниць України та напрямів їх модернізації у контексті світових тенденцій;

□ долучення до патріотичних, трудових, науково-технічних традицій попередніх поколінь українських залізничників.

Міждисциплінарні зв'язки:

Історія залізничного транспорту є системною наукою, яка взаємопов'язана з багатьма технічними та гуманітарними науками. Вона спирається на знання й вміння студентів, отримані з історії України та української культури, економічної географії, правознавства.

Історія залізничного транспорту пов'язана з такими дисциплінами, що викладаються в УкрДУЗТ: «Загальний курс залізниць», «Економічна історія», «Економіка залізничного транспорту», «Безпека руху на залізничному транспорті».

Вивчення курсу історії залізничного транспорту спрямовано на підготовку досвідченого фахівця залізничної галузі, який знається на історичних традиціях, розуміє особливості впливу певної історичної епохи на розвиток залізничного транспорту у світі та в Україні.

Курс спрямований на розвиток наступних компетентностей студентів:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
2. Здатність критично оцінювати наукові цінності і досягнення суспільства у розвитку транспортних технологій.
3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.
4. Розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.
5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
6. Здатність врахувати людський фактор в транспортних технологіях.
7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Як організоване навчання у межах навчального курсу «Історія залізничного транспорту»?»

Опис дисципліни:

Кредитів ECTS – 2

Загальна кількість годин вивчення дисципліни – 60

Дисципліна викладається для студентів першого рівня вищої освіти (бакалаврів)

Для студентів заочної форми навчання дисципліна викладається у II семестрі на I курсі, протягом одного семестру і передбачає проведення 4 лекцій, 4 практичних (семінарських) занять, 52 години самостійної роботи та індивідуальне завдання у вигляді контрольної роботи.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи студентів

для заочної форми навчання – 8/52

Огляд курсу

Цей курс дає студентам глибоке розуміння історичних особливостей розвитку галузі, засвідчує вплив економічних та геополітичних чинників на розвиток залізничного транспорту.

Курс супроводжується текстовим матеріалом, презентаціями. Студенти матимуть можливість застосовувати отримані знання та вирішувати практичні завдання під час обговорення та виконувати індивідуальні завдання.

Теми курсу

- Тема 1. Виникнення залізниць як нового виду транспорту (перша половина XIX ст.)
- Тема 2. Розвиток залізничного транспорту у другій половині XIX – на початку XX ст.
- Тема 3. Залізничний транспорт у міжвоєнний період (1918–1939 рр.)
- Тема 4. Діяльність залізниць у роки Другої світової війни (1939–1945 рр.)
- Тема 5. Розвиток залізничного транспорту у другій половині 1940 – на початку 1990-х рр.
- Тема 6. Залізничний транспорт на сучасному етапі (1991–2020 рр.)
- Тема 7. Створення та діяльність ХІІТ – УкрДУЗТ (1930–2020 рр.)

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті Університету: <http://metod.kart.edu.ua/>

Рекомендована література:

1. Кірпа Г. М., Пшінько О. А., Агієнко І. В. Залізниці України: історичний нарис. Дніпропетровськ: Арт-Пресс, 2001.
2. Логвиненко І. П. Вклад вітчизняних вчених у розвиток науки і техніки залізничного транспорту. К.: Т-во для поширення політ. та наук. знань УРСР, 1953.
3. Агієнко І. В. Легенда вітчизняної транспортної галузі – Всеволод Арутюнович Лазарян. Залізничний транспорт України. 2014. № 5. С. 54–56.
4. Бердута В. Харків - столиця трьох залізниць. Магістраль-регіональна+Південна магістраль. 2019. 2 лютого (№ 4). С. 12/6.
6. Грищенко С.Г. Александр Бородин – учёный, инженер-новатор и организатор ж/д транспорта. Залізничний транспорт України. 2018. № 3. С. 55–58.
7. Грищенко С. Г. Становление локомотивостроения в Украине. Залізничний транспорт України. 2017. № 3. С. 55-64.
8. Дикобраз М. Рекорди в залізниці: потяг, що рухається догори. Українська залізниця. 2019. № 6. С. 14-17.
9. Димистрюк В. М. Формування і функціонування мережі залізниць Буковини австроугорського періоду: 1866–1918 рр. К.: АН Вищ. шк. Укр., 2005.
10. Колісник К. Е. Розвиток українських залізниць у 1930-х роках. Збірник наукових праць УкрДАЗТ. Харків, 2013. № 136. С. 443–444.
11. Кравченко О. В. Популяризація історії залізничного транспорту як чинник підвищення іміджу Укрзалізниці. Збірник наукових праць УкрДАЗТ. Харків, 2013. № 136. С. 445–446.
12. Линюк Ю. С. Сторінки історії Одеської залізниці, 1865–2005. Одеса: Астропринт, 2005.
13. Мелешко, М. Будівництво і розвиток залізниць: від Царськосільської до Одеської. Українська залізниця. 2018. № 1–2. С. 33–40; № 3–4. С. 31–36.
14. Мелешко, М. Одеська залізниця: шлях довжиною в 150 років (історичний екскурс). Українські залізниці. 2015. № 11–12. С. 6–13.
15. Прохоров А. М. З історії Південної залізниці. Українська залізниця. 2018. № 6. С. 25–28.
16. Рейка Т. Залізничні рейки: історія виникнення та розвиток. Залізничне постачання. 2018. № 4. С. 18–19.

17. 100 років на захисті трудящих. Історія профспілкового руху залізничників і транспортних будівельників України / Упоряд. В. М. Уржанов; За ред. В. М. Ткачова, М. Г. Сінчака. К., 2005.

18. Шаригіна О. А. Історія виникнення і розвитку залізничного та морського транспорту на Півдні України (друга половина XIX – початок XX ст.). Херсон: ХДМІ, 2009.

Інформаційні ресурси в інтернеті:

1. Портал електронних видань Українського державного університету залізничного транспорту.: <http://metod.kart.edu.ua/>

2. Укрзалізниця: <http://www.uz.gov.ua>

3. Історія виникнення та розвитку залізниць України <https://we.org.ua/transport/istoriyavynykennya-ta-rozvytku-zaliznychnyh-dorig-ukrayiny/>

4. Залізничне будівництво в Україні 19 – початку 20 століть <http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?&I21DBN=EIU&P21DBN=EIU&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=e>

[iu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&](http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?&I21DBN=EIU&P21DBN=EIU&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=e)

[S21P03=TRN=&S21COLORTERMS=0&S21STR=Zaliznychne_budivnuctvo_v_Ukr](http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?&I21DBN=EIU&P21DBN=EIU&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=e)

5. Етапи розвитку і формування залізничного транспорту. <https://helpiks.org/1-91077.html>

6. Павло Глазовий. Гумористика. Громадяни пасажири (Аудіокнига)

<https://www.youtube.com/watch?v=8T-nh35W5co>

7. П'ять несподіваних фактів про історію залізниці <https://tokar.ua/read/28586>

Про що важливо пам'ятати і яких правил дотримуватись у ході вивчення дисципліни?

Умовою ефективного засвоєння змісту дисципліни і досягнення наведених результатів (набуття необхідних компетентностей) є не тільки високопрофесійна робота викладача, а також наполеглива, цілеспрямована учбова діяльність студентів, яка включає різні форми роботи як під час аудиторних занять (лекцій і семінарів), так і самостійної підготовки.

Під час лекцій ефективності засвоєння матеріалу, що надається, сприяє не лише уважне слухання і кропітке ведення конспекту, але й також формулювання уточнюючих запитань, можливих критичних зауважень, спроби навести приклади, які б ілюстрували або, навпаки, ставили під сумнів, положення, що наводяться. Активна участь в коротких обговореннях, які зазвичай є природнім елементом лекцій, також є активністю, що очікується від студентів в ході вивчення ними дисципліни.

Робота на семінарських заняттях передбачає наступну активність студентів:

- підготовку доповідей і виступів на теми, означені програмою курсу;
- участь в обговоренні нагальних питань з тематики дисципліни;
- виконання індивідуальних завдань (представлення реферативних робіт тощо);
- участь в усних і письмових опитуваннях.

Яким є порядок оцінювання результатів навчання студентів за відповідними формами організації навчального процесу?

Контроль знань у рамках навчальної дисципліни «Історія залізничного транспорту» здійснюється з урахуванням особливостей кредитно-модульної системи, відображених у Положенні про контроль та оцінювання якості знань студентів в УкрДУЗТ (<http://kart.edu.ua/images/stories/akademiya/documentu-vnz/polojennya-12-2015.pdf>).

Згідно з Положенням про впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу використовується 100-бальна шкала оцінювання. При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (5, 4, 3,) та шкали ECTS (A, B, C, D, E)

Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	TS шкала	EC оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100		A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89		B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81		C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74		D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68		E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59		FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35		F

Принципи формування оцінки:

Принцип формування оцінки за модуль за 100-бальною шкалою показано у таблиці, де наведена максимальна кількість балів, яку може набрати студент за різними видами навчальної роботи.

Максимальна кількість балів за модуль				
Модульне тестування	Семінарськi заняття	Відвідування занять	Самостійна робота	Сума балів за модуль
до 40	до 30	до 10	до 20	до 100

Модульне тестування оцінює рівень засвоєння матеріалу двох змістових модулів, які входять до складу відповідного модуля. Максимальна кількість балів за виконання тестів – 40.

На семінарському занятті студент може отримати таку кількість балів:

- за підготовлений виступ – до 8 балів;
- за участь у дискусії – до 5 балів;
- за запитання – до 2 балів.

За нестандартні рішення та творчий підхід при виконанні завдань викладач може додати до 2 балів. Максимальна сума, яку може набрати студент – 30 балів.

За складову «Відвідування занять» бали не нараховуються взагалі, якщо студент не відвідував більш 50 % лекційних занять у модулі з неповажних причин. За відвідування кожного заняття понад 50 % (5 семінарів) нараховується по 2 бали. Максимальна сума становить 10 балів.

У складовій «Самостійна робота» оцінюється рівень засвоєння студентом розділів і питань курсу, які визначені для самостійного вивчення, а також якість підготовки до навчальної промови та виконання індивідуальних завдань. Максимальна кількість балів складає 20.

До перелічених складових модульної оцінки можуть нараховуватися *додаткові бали* за участь студента у науковій роботі, робіт на конкурси, участь в олімпіадах тощо.

Кількість додаткових балів визначається на розсуд викладача, але у сумі не більш 100 балів разом з переліченими складовими модульної оцінки.

Отримана таким чином сума балів доводиться до відома студентів перед проведенням модульного контролю. Студентам, які набрали від 60 до 100 балів і згодні з цією сумою, відповідна оцінка модуля виставляється у екзаменаційну відомість.

У разі незгоди студента з отриманою сумою балів або, якщо вона складає менше 60 балів, її можна покращити за рахунок участі студента у процедурі *модульного контролю*.

Кількість балів, яка може бути отримана за результатами модульного контролю, дає студенту можливість підвищити оцінки поточного контролю на один ступінь за державною шкалою:

з «4» (75-89 балів) на «5» (90-100 балів);

з «3» (60-74 бали) на «4» (75-89 балів);

з «2» (35-59 балів) на «3» (60-74 бали).

Таким чином, максимальна кількість балів модульного контролю коливається у межах від 10 до 25 балів залежно від конкретного випадку.

Оцінка іспиту визначається як середньоарифметична оцінок двох модулів.

Кодекс академічної доброчесності

Порушення Кодексу академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Кодекс доступний за посиланням: <http://kart.edu.ua/documentu-zvo-ua>

Зокрема, дотримання Кодексу академічної доброчесності УкрДУЗТ означає, що вся робота на модульних тестуваннях та заліках має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультуватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у рефератах, самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та

оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, потрібно зазначити ступінь їх участі у роботі.

Інтеграція студентів з обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.

Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти за посиланням: <http://do.kart.edu.ua/> (Д)